

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 9 december 2010 (*)

”Artiklarna 28 EG och 30 EG– Nationell lagstiftning enligt vilken det är förbjudet att importera blodprodukter som inte härrör från helt obetald blodgivning”

I mål C-421/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Österrike) genom beslut av den 19 oktober 2009, som inkom till domstolen den 28 oktober 2009, i målet

Humanplasma GmbH

mot

Republiken Österrike,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna J.-J. Kasel (referent), A. Borg Barthet, M. Ilešič och M. Berger,

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Humanplasma GmbH, genom W. Graziani-Weiss, Rechtsanwalt,
- Österrikes regering, genom E. Riedl, i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom J. Möller och N. Graf Vitzthum, båda i egenskap av ombud,
- Ungerns regering, genom M. Fehér samt av K. Szijjártó och Z. Tóth, samtliga i egenskap av ombud,
- Nederländernas regering, genom C. Wissels och M. de Ree, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom C. Cattabriga och G. Wilms, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 28 EG och 30 EG.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Humanplasma GmbH (nedan kallat Humanplasma), ett bolag bildat enligt österrikisk rätt, och Republiken Österrike och avser ett lagstadgat förbud mot att importera erytocytkoncentrat som inte härrör från helt obetald blodgivning.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätten

- 3 I skälen 22 och 23 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/98/EG av den 27 januari 2003 om fastställande av kvalitets- och säkerhetsnormer för insamling, kontroll, framställning, förvaring och distribution av humanblod och blodkomponenter och om ändring av direktiv 2001/83/EG (EGT L 33, s. 30), anges följande:

”(22) I enlighet med artikel 152.5 i fördraget får bestämmelserna i detta direktiv inte påverka nationella bestämmelser om donation av blod. I artikel 152.4 a i fördraget anges det att medlemsstaterna inte kan hindras från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder när det gäller kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om blod och blodkomponenter.

(23) Frivillig och obetald blodgivning är en faktor som kan bidra till hög säkerhetsstandard för blod och blodkomponenter och därigenom till skydd av människors hälsa. Europarådets insatser på detta område bör stödjas och alla nödvändiga åtgärder bör vidtas för att uppmuntra till frivillig och obetald blodgivning genom lämpliga åtgärder och initiativ och genom att säkerställa att blodgivare får ett större allmänt erkännande, och därigenom även öka självförsörjningen av blod. Europarådets definition av frivillig och obetald blodgivning bör beaktas.”

- 4 I artikel 4.2 i direktiv 2002/98 föreskrivs följande:

”Detta direktiv skall inte hindra någon medlemsstat från att inom sitt territorium upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder som är förenliga med fördraget.

En medlemsstat får särskilt införa krav när det gäller frivillig och obetald blodgivning, inbegripet förbud mot eller begränsning av import av blod eller blodkomponenter som inte uppfyller dessa krav, under förutsättning att villkoren i artikel 30 i fördraget är uppfyllda, i syfte att garantera en hög hälsoskyddsnivå och uppnå det mål som anges i artikel 20.1, under förutsättning att villkoren i fördraget är uppfyllda.”

- 5 I artikel 20.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att uppmuntra frivillig och obetald blodgivning i syfte att säkerställa att blod- och blodkomponenter i största möjliga utsträckning samlas in på sådant sätt.”

- 6 I artikel 21 i direktiv 2002/98 föreskrivs följande:

”Inrättningarna för blodverksamhet skall se till att varje blodgivning och blodkomponentgivning kontrolleras i enlighet med kraven i bilaga IV.

Medlemsstaterna skall se till att blod och blodkomponenter som importeras till gemenskapen kontrolleras i enlighet med kraven i bilaga IV.”

Internationell rätt

- 7 Enligt artikel 2 i rekommendation nr R (95) 14 från ministerkommittén för Europarådets medlemsstater om skydd av blodgivares och blodmottagares hälsa vid blodtransfusion, som

antogs den 12 oktober 1995 ska "[g]ivande av blod, blodplasma eller blodceller anses som frivillig och obetald när den person som lämnar blod gör det av egen fri vilja och inte mottar någon ersättning i kontanter eller på annat sätt. Detta inbegriper ersättning för förlorad arbetstid utöver vad som är nödvändigt för blodgivningen och resan. Mindre uttryck för uppskattning, förfriskningar samt ersättning för direkta resekostnader i samband med blodgivningen är förenliga med frivillig och obetald blodgivning."

Den nationella lagstiftningen

- 8 I 7 § första punkten i 2002 års lag om import av läkemedel (Arzneiwareneinfuhrgesetz 2002), i den lydelse som offentliggjordes i BGBl. I, 153/2005 (nedan kallad lagen om import av läkemedel), föreskrevs att import av sådana varor som angavs i lagen endast var tillåten om myndigheten för säkerhet inom hälso- och sjukvården hade godkänt att de fick saluföras.
- 9 I 7 § tredje punkten i lagen angavs bland annat de närmare upplysningar som importören av blodprodukter på begäran skulle tillhandahålla behöriga myndigheter. Bland dessa förekom upplysningar om blodgivarens identitet, bevis för att blodgivaren valts ut enligt internationellt tillämpliga kriterier på området och bevis för att han inte led av vissa virusinfektioner.
- 10 Genom en lagändring som offentliggjordes i BGBl. I, 41/2006, infördes en punkt 1a i 7 § i lagen om import av läkemedel, med verkan från den 29 mars 2006. Denna bestämmelse har följande lydelse:
- "Vid import av blodprodukter för direkt transfusion får produkten inte saluföras om blodgivningen, bortsett från fall då inrättningen för blodverksamhet på grund av ett omedelbart behov i en akut nödsituation uppmanar blodgivaren att utan dröjsmål lämna blod, inte är helt obetald. Detta gäller dock inte om importen är nödvändig för att säkerställa tillgången till mycket ovanliga blodgrupper."
- 11 Genom lagändringen lades även en punkt 2 a till i 7 § tredje punkten i lagen om import av läkemedel, i vilken föreskrivs att importörerna alltid ska kunna bevisa att "blodprodukter för direkt transfusion härrör från obetald blodgivning eller, i fall då inrättningen för blodverksamhet på grund av ett omedelbart behov i en akut nödsituation har uppmanat blodgivaren att utan dröjsmål lämna blod, endast ersättning för utlägg har utgått ...".
- 12 I 8 § fjärde punkten i 1999 års lag om blodsäkerhet (Blutsicherheitsgesetz 1999), i den version som offentliggjordes i BGBl. I, 63/2005, föreskrivs följande:
- "Det är förbjudet att till en givare av blod eller blodkomponenter eller till tredje man ge eller utlova någon ersättning för donationen. Lämnas blod (helblod) för framställning av produkter för direkt transfusion måste blodgivningen vara helt obetald. Ersättning för utlägg är i dessa fall tillåten endast i fall då inrättningen för blodverksamhet på grund av ett omedelbart behov i en akut nödsituation har uppmanat blodgivaren att utan dröjsmål lämna blod."

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 13 Den 1 november 2005 offentliggjordes ett meddelande om offentlig upphandling. Föremålet för anbudsförfarandet var leverans till Wiener Krankenanstaltenverbund (Staden Wiens sjukhusgemenskap) av blodprodukter, i detta fall, leukocytbefriat erytocytkoncentrat. Erytocytkoncentrat säljs som läkemedel.
- 14 Fristen för att avge anbud löpte ut den 1 mars 2006. Leveransavtalet var indelat i fem delkontrakt och anbud fick lämnas även för respektive delkontrakt. De upphandlade ramavtalen skulle ha en löptid på tre år med möjlighet till förlängning en gång för ytterligare tre år.
- 15 I punkt 2.2 i kontraktsvillkoren anges följande:

"Föremålet för anbudsinfordran måste överensstämma med den österrikiska lagen om import av läkemedel i dess nuvarande lydelse ..., härröra från obetald blodgivning och överensstämma med aktuella vetenskapliga rön."

- 16 I punkt 6 i de särskilda avtalsbestämmelserna, med rubriken "Utebliven leverans", föreskrivs bland annat följande:
- "Uppdragstagaren är skyldig att säkerställa att leveranserna fullgörs. Skulle en leverans ändå försenas eller utebli har Wiener Krankenanstaltenverbund (på grund av uppdragstagarens skyldighet att tillhandahålla produkten) rätt att utanför ramavtalet skaffa det leukocytbefriade erytrocytkoncentrat som behövs, varvid uppdragstagaren ska stå för de merkostnader och följdkostnader som uppkommer."
- 17 Två anbudsgivare deltog i upphandlingsförfarandet, nämligen Humanplasma och Österreichische Rote Kreuz (österrikiska Röda korset). Det visade sig att Humanplasma hade avgett de lägsta anbudena för två av fem delkontrakt.
- 18 I ett följebrev till sitt anbud anförde Humanplasma att företaget innehade samtliga erforderliga tillstånd för att kunna fullgöra de berörda prestationerna. Humanplasma garanterade även att leveranserna vid tidpunkten för anbudets ingivande uppfyllde kraven enligt punkt 2.2 i kontraktsvillkoren. Med avseende på den framtida rättsliga situationen angav emellertid Humanplasma att företaget inte kunde ikläda sig något ansvar eller lämna några garantier för denna. Om en lagändring, särskilt en ändring i lagen om import av läkemedel, skulle innebära att det blir omöjligt att fullgöra leveransskyldigheten av de berörda produkterna ikläder sig Humanplasma inte något som helst ansvar för eventuella merkostnader och följdkostnader i den mening som avses i punkt 6 i de särskilda kontraktsvillkoren.
- 19 Det framgår av beslutet om hänskjutande att – eftersom lagen om import av läkemedel ändrats efter att fristen för att lämna anbud löpt ut, med följd att blodprodukter som importerats för transfusion inte längre, med två undantag, får saluföras om inte blodgivningen varit helt obetald – Humanplasmas produkter, som inte huvudsakligen härrör från sådan blodgivning, inte längre uppfyllde bestämmelserna i denna lag.
- 20 I samband med granskningen av anbudena begärde den upphandlande myndigheten att Humanplasma skulle ange om företaget trots detta kunde garantera att leveransvillkoren i anbudsinfordran skulle kunna uppfyllas. Eftersom Humanplasma inte lämnade några sådana garantier, meddelade den upphandlande myndigheten Humanplasma att dess anbud skulle förkastas med stöd av nationella bestämmelser om offentlig upphandling.
- 21 Det överklagande som Humanplasma ingav mot beslutet att utesluta anbudet till Vergabekontrollsenat für Wien (prövningsorgan för offentliga upphandlingar i Wien) avslogs, bland annat med motiveringen att det, eftersom Humanplasma inte kunde garantera att den upphandlade prestationen kunde tillhandahållas på de villkor som angavs i förfrågningsunderlaget, inte förelåg något anbud som var förenligt med nationella bestämmelser och det anbudet därför inte kunde leda till att kontraktet tilldelades företaget. Enligt Vergabekontrollsenat für Wien var det därmed med rätta som den upphandlande myndigheten förkastade Humanplasmas anbud.
- 22 I sin talan mot det beslut som fattades av Vergabekontrollsenat für Wien har Humanplasma yrkat skadestånd på 840 000 euro samt ersättning för utlägg med hänvisning till statens ansvar för åsidosättande av gemenskapsrätten. Till stöd för sin talan har Humanplasma gjort gällande att 7 § punkt 1a i lagen om import av läkemedel utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion och därför strider mot artikel 28 EG. Eftersom Humanplasmas produkter inte huvudsakligen härrör från obetald blodgivning var Humanplasma skyldig att redovisa sitt förbehåll och lämna uppgift om att det vara omöjligt att fullgöra leveranserna av den berörda produkten i enlighet med leveransvillkoren. Om lagen om import av läkemedel inte hade ändrats hade det inte varit nödvändigt att redovisa förbehållet och Humanplasmas anbud skulle inte ha förkastats i anbuds-förfarandet.

- 23 Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien, som är den domstol vid vilken talan väckts, beslutade att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Utgör artikel 28 EG (jämförd med artikel 30 EG) hinder för att tillämpa en nationell lagstiftning enligt vilken import av erytocytkoncentrat från Tyskland endast är tillåten under den förutsättningen – vilken gäller även för nationell insamling av erytocytkoncentrat – att blodgivningen är helt obetald (i den meningen att inte heller ersättning för utlägg utgår)?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 24 Den hänskjutande domstolen önskar med sin fråga få klarhet i huruvida artikel 28 EG, jämförd med artikel 30 EG, ska tolkas så att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, som även är tillämplig på inhemska produkter, i vilken det föreskrivs att import av blod eller blodkomponenter från en annan medlemsstat endast är tillåten under förutsättning att den blodgivning som dessa produkter härrör från har skett utan att blodgivarna har mottagit någon som helst ersättning, inte ens ersättning för utlägg.
- 25 Det ska i detta avseende påpekas att den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna utgör en grundläggande princip i EG-fördraget som kommer till uttryck genom förbudet i artikel 28 EG mot kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan mellan medlemsstaterna (dom av den 5 juni 2007 i mål C-170/04, Rosengren m. fl., REG 2007, s. I-4071, punkt 31).
- 26 Enligt fast rättspraxis riktar sig förbudet mot åtgärder med motsvarande verkan som de kvantitativa restriktioner som anges i artikel 28 EG mot alla handelsregler antagna av medlemsstaterna som direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt kan hindra handeln inom gemenskapen (se, bland annat, dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Dassonville, REG 1974, s. 837, punkt 5, svensk specialutgåva, volym 2, s. 343, domen i det ovannämnda målet Rosengren m.fl., punkt 32, dom av den 20 september 2007 i mål C-297/05, kommissionen mot Nederländerna, REG 2007, s. I-7467, punkt 53, och av den 8 november 2007 i mål C-143/06, Ludwigs-Apotheke, REG 2007, s. I-9623, punkt 26).
- 27 Det framgår i detta sammanhang av beslutet om hänskjutande att den nationella lagstiftning som aktualiseras i det nationella målet innehåller ett principiellt förbud mot att importera och saluföra blod och blodkomponenter som härrör från blodgivning för vilken ersättning har utgått, eftersom även ersättning för de utlägg som blodgivaren har haft för att kunna lämna blod anses som ersättning i denna lagstiftning.
- 28 Det ska tillfogas att det förbud mot saluföring som aktualiseras i det nationella målet tillämpas oberoende av om blodgivningen sker i Österrike eller i en annan medlemsstat.
- 29 I den omfattning blodgivning i vissa andra medlemsstater medför ersättning för utlägg i enlighet med bestämmelserna i direktiv 2002/98, kan blod och blodkomponenter som lagligen har lämnats av blodgivarna och saluförts i dessa medlemsstater inte importeras och saluföras i Österrike.
- 30 Det ska därför slås fast, vilket den österrikiska regeringen för övrigt uttryckligen har medgett, att den aktuella nationella lagstiftningen kan hindra handeln inom gemenskapen och därför utgör en åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion i den mening som avses i artikel 28 EG.
- 31 För att kunna avgöra om denna lagstiftning utgör ett hinder som är förbjudet enligt artikel 28 EG, ska det därför prövas om den kan motiveras, såsom den österrikiska regeringen och Europeiska kommissionen har hävdats, med hänvisning till skydd av folkhälsan.

- 32 I detta avseende erinrar domstolen om att människors hälsa och liv intar den främsta platsen bland de värden och intressen som skyddas genom artikel 30 EG, och att det ankommer på medlemsstaterna att, inom de gränser som uppställs genom fördraget, fastställa på vilken nivå de vill säkerställa skyddet för folkhälsan, och på vilket sätt denna nivå ska uppnås (dom av den 11 december 2003 i mål C-322/01, Deutscher Apothekerverband, REG 2003, s. I-14887, punkt 103, av den 13 juli 2004 i mål C-262/02, kommissionen mot Frankrike, REG 2004, s. I-6569, punkt 24, domen i det ovannämnda målet Rosengren m.fl., punkt 39, och i det ovannämnda målet Ludwigs-Apotheke, punkt 27).
- 33 Det är utrett att den aktuella lagstiftningen, vars syfte enligt den österrikiska regeringen är att säkerställa dels att blod och blodkomponenter som saluförs i Österrike uppfyller högt ställda krav på kvalitet och säkerhet, dels att bidra till att nå det mål som anges i artikel 20.1 i direktiv 2002/98, det vill säga uppmuntra till frivillig och obetald blodgivning, bidrar till att skydda folkhälsan, vilket är ett sådant godtagbart skäl som avses i artikel 30 EG och vilket, i princip, således kan motivera ett hinder för den fria rörligheten för varor.
- 34 Det följer av rättspraxis att en lagstiftning som begränsar någon av fördragets grundläggande friheter, såsom den fria rörligheten för varor, emellertid endast kan vara motiverad om den är ägnad att säkerställa att det eftersträvade målet uppnås, och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål (se, bland annat, dom av den 8 maj 2003 i mål C-14/02, ATRAL, REG 2003, s. I-4431, punkt 64, av den 7 juni 2007 i mål C-254/05, kommissionen mot Belgien, REG 2007, s. I-4269, punkt 33, av den 13 mars 2008 i mål C-227/06, kommissionen mot Belgien, REG 2008, s. I-46, punkt 61, och av den 11 september 2008 i mål C-141/07, kommissionen mot Tyskland, REG 2008, s. I-6935, punkt 48).
- 35 Vad inledningsvis beträffar frågan huruvida den aktuella nationella lagstiftningen är lämplig, ska det erinras om att det framgår av skäl 23 i direktiv 2002/98 att frivillig och obetald blodgivning är en faktor som kan bidra till hög säkerhetsstandard för blod och blodkomponenter och därigenom till att skydda människors hälsa.
- 36 I den omfattning en lagstiftning såsom den som aktualiseras i det nationella målet utgör ett hinder för blodgivarna att uppnå ett ekonomiskt utbyte av att lämna blod, kan en sådan lagstiftning bidra till dessa syften och förbättra kvalitet och säkerhet hos blod och blodkomponenter, och den ska därmed anses vara till skydd av folkhälsan.
- 37 Det framgår emellertid inte av de yttranden som har inkommit till domstolen, såsom den österrikiska regeringen har gjort gällande, att den aktuella nationella lagstiftningen enligt vilken det är förbjudet för blodgivarna att motta ersättning för exempelvis transportkostnader som har uppkommit för att ta sig till den inrättning för blodverksamhet som är närmast deras bostad eller arbetsplats, bidrar till att uppmuntra dessa personer att lämna blod. Under sådana omständigheter kan inte en sådan lagstiftning vara ägnad att bidra till att det andra syftet som lagstiftningen påstås syfta till uppnås.
- 38 När det vidare gäller den bedömning som ska göras av huruvida den aktuella nationella lagstiftningen är proportionerlig, erinrar domstolen om att det framgår av domstolens praxis att då artikel 30 EG utgör ett undantag, som ska ges en restriktiv tolkning, från den fria rörligheten för varor inom gemenskapen, ankommer det på de nationella myndigheterna att visa att lagstiftningen är nödvändig för att uppnå det åberopade syftet och att syftet inte skulle kunna uppnås genom förbud eller begränsningar som är mindre omfattande eller som påverkar handeln inom gemenskapen i mindre utsträckning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 juli 1994 i mål C-17/93, van der Veldt, REG 1994, s. I-3537, punkt 15, av den 23 oktober 1997 i mål C-189/95, Franzén, REG 1997, s. I-5909, punkterna 75 och 76, av den 28 september 2006 i mål C-434/04, Ahokainen och Leppik, REG 2006, s. I-9171, punkt 31, och domen i det ovannämnda målet Rosengren m.fl., punkt 50).

- 39 Enligt domstolens fasta praxis, som angetts ovan i punkt 32 i denna dom, ska förvisso, vid bedömningen av om proportionalitetsprincipen har beaktats på folkhälsoområdet, hänsyn tas till att varje medlemsstat kan bestämma på vilken nivå den önskar säkerställa skyddet för folkhälsan och hur denna nivå ska uppnås. Eftersom denna nivå kan variera mellan medlemsstaterna har dessa ett utrymme för skönsmässig bedömning härvidlag (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland, punkt 51).
- 40 Domstolen erinrar också om att det förhållandet att en medlemsstat tillämpar bestämmelser som är mindre stränga än dem som tillämpas av en annan medlemsstat inte innebär att de strängare bestämmelserna är oförenliga med artiklarna 28 EG och 30 EG (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Tyskland, punkt 51).
- 41 Den omständigheten att flera andra medlemsstater föreskriver att blodgivare kan tillerkännas en ersättning som motsvarar utlägg kan vara relevant vid bedömningen av den objektiva motivering som har framförts beträffande den österrikiska lagstiftningen och, bland annat, vid bedömningen av om den är proportionell (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 januari 2010 i mål C-333/08, kommissionen mot Frankrike, REU 2010, s. I-0000, punkt 105).
- 42 Det ska erinras om att det bland annat framgår av artikel 21 i direktiv 2002/98 att, för att säkerställa kvalitet och säkerhet hos blod och blodkomponenter, varje blodgivning ska kontrolleras i enlighet med kraven i bilaga IV till direktivet, med beaktande av att kraven över tid ska anpassas till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen.
- 43 Härav följer att skyldigheten att säkerställa att blodgivning sker utan ersättning för blodgivarens utlägg hur som helst, isolerat sett, inte är nödvändig för att säkerställa kvalitet och säkerhet hos blod och blodkomponenter.
- 44 Ovannämnda ståndpunkt stöds av den omständigheten att även om direktiv 2002/98 och rekommendation R(95) 14, till vilken det hänvisas i direktivet, syftar till att förbättra skyddet för blodgivares och blodmottagares hälsa genom att fastställa de regler och principer som ska gälla för frivillig och obetald blodgivning, föreskrivs det inte att blodgivningen ska ske helt utan vederlag, utan att små tecken på uppskattning, förfriskningar samt ersättning för direkta resekostnader är förenliga med frivillig och obetald blodgivning. Dessa omständigheter kan således inte äventyra kvaliteten och säkerheten hos blodgivningen eller skyddet av folkhälsan.
- 45 Mot bakgrund av dessa skäl kan det slås fast att en lagstiftning sådan som den i det nationella målet går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det avsedda syftet, nämligen att säkerställa kvalitet och säkerhet hos blod och blodkomponenter.
- 46 Tolkningsfrågan ska därför besvaras med att artikel 28 EG, jämförd med artikel 30 EG, ska tolkas så att den utgör hinder för en nationell lagstiftning i vilken det föreskrivs att import av blod eller blodkomponenter från en annan medlemsstat endast är tillåten under den förutsättningen, som även gäller för inhemska produkter, att inte endast den blodgivning som dessa produkter härrör från har varit obetald utan även att blodgivarna inte har fått någon ersättning för sina utlägg för blodgivningen.

Rättegångskostnader

- 47 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 28 EG, jämförd med artikel 30 EG, ska tolkas så att den utgör hinder för en nationell lagstiftning i vilken det föreskrivs att import av blod eller blodkomponenter från en annan medlemsstat endast är tillåten under den förutsättningen, som även gäller för inhemska produkter, att inte endast den blodgivning som dessa produkter härrör från har varit obetald utan även att blodgivarna inte har fått någon ersättning för sina utlägg för blodgivningen.

Underskrifter

---

† Rättegångsspråk: tyska.